

KUNGL. UNIVERSITETETS BIBLIOTEK

UPPSALA

Landsmålsarkivet

11375-X

Uppband
Östervila sn.

Eriksson, Simon 1938

Sex å ULMA:s prägel. 1724 Höstarbete, Trösk-
ning och malning.

F. bl. 4:

11375

Höstarbete. Träsåkning och malning. Uppland
Frågelista M 24. Besvarad för Östervåla Östervåla s. 11

I. Höstarbete, träda, röjning.
Man har inte haft någon
särskild benämning på ti-
den för höstsådden annat
än "da er daks te sa röjju."
Allmänna regler och märken
för höstsådden: "bi nya rö-
ju fädig i ti, she an
hälar sa ny an gämat."
De rätta säningsdagarna
ansågs vara: "gämat
rög she sas vq läsmasa,
ny rög she sas vq bäs-
masa," "han er tvänju
te sa röjju te räfus."

ULMA 11375. S. Eriksson. 1938
UPL. ÖSTERVÅLA
Fgl. M 24

Känner ingen folktes om h.
trädesbruket och icke heller
om räjning av ångar.

II. Träskning och malning.

På fört man fått in häst-
säden, började man trä-
ska på att på till utsäde
och bräd, ty sedan lade
man över den med
vårsäd och kunde icke
komma åt den förrän
man slutat träsko denna.
Om det sedan under
hästen var någon räj-
anvedäg, brukade man
träsko, om det icke
lämpade sig med ute-
arbete.

ULMA 11375. S. Eriksson. 1938
UPL. ÖSTERVÅLA
Frgl. M 24

Sedan man slutat 5.
med utarbetet, började
man träska mer all-
mänt; innan just borde
det vara slutträskat.
Rettycket att man skulle
ha träskhelg mellan
just och nyår är icke
bekant. Jmtet är heller
bekant om Luciadagen
och och träskningen.
Vanligen började man
träska kl. 9 på morgonen
man ansåg att träsk-
ningsarbetet var ansträn-
gande och tröttsamt, där-
för att man måste
j^öra sa löga daksvär-

ULMA 11375. S. Eriksson. 1938
UPL. ÖSTERVÅLA
Frgl. M 24

gin samt får att det var 4.
så kallt om händerna
o fötterna. Man måste
också ha brättan, när
man skulle hå främ
eller vända at lag:
"han skul hind vända
läji, mädan slägan
rügka pa väjin" Man
spärrades genom de bränn-
vinsflaskor, som man
hittade här och där mel-
lan varven. Några andra
parmer får träskningsskales
eller talesätt i samband
därmed äro icke bekan-
ta.

Talesätt och benämning-

ULMA 11375. S. Eriksson. 1938
UPL. ÖSTERVÅLA
Frgl. M 24

ningar i samband med 5.
träskningen; att träska så
att man håller takten
kallades: håla tåkt, träs-
ka i tåkt.

Talesätt om vad slagar-
na sade: när två träs-
kade, lät o: "strümp-
skåft, strümpskåft"; när
tre träs-kade, lät o: "fät-
äs jän, fätäs jän"; när
fyra träs-kade: "rök o väst
o två par byksoiv", eller:
föebö, smäsbö, töpan
o digin" = (namn på fyra
torp i Harbo s:n).

Känner inga särskilda
talesätt om de olika sä-

desstagen; om säden var 6.
staid = (grävbar och tung),
sade man: "do bir mjögg
i spån", var den styg = (lätt
och dåligt matad), sade
man: "do bir lite i spån,"
"do bir kärr stöd."

När säden var drugg, så
att det icke minskade
något nämnvärt i bin-
gen, ansåg man, att
törntgribban släpa dit
vatåtar dann trösk.
Har ej höit berättas, att
tamten tröskade.

Känner ingen tro om
andra väsen i sam-
band med tröskningen.

Bland påsaker om kan- 7.
den och drängeri finns
även en i samband med
träsningen: "da vaⁿ bö-
do sam tykte, at trös-
kåvan slog för dabit,
o so jak an sta o lag
so iindar sidu. he hita
drängin på o si, o so
sa an at di ändra:
han er o gåkare fram-
brat an änas, so han
kar vi tröska mer, o
so stälde dam se o slo-
der åkåp."

Känner icke någon till om malning.

Den 2 april 1938.

Pimander Eriksson